

pokaže sonce izza oblakov. Za primer evropske vojne bi šla Italija z Nemčijo.

Po mobilizaciji

Ko so dobili v Pragi na vladnih mestih sporočila, da je izvršena splošna mobilizacija, je 24. septembra popoldne podpisal predsednik dr. Beneš ukaz o imenovanju dveh slovaških ministrov kot zastopnikov Slovakov v novi češki vladi.

Češkoslovaška vlada je sprejela 24. septembra nemško spomenico, iz katere je bilo 25. septembra že toliko znano, da mora Češkoslovaška do 1. oktobra izprazniti ono ozemlje, ki naj bi pripadlo po londonskem načrtu Nemčiji, in da mora odstopiti tudi sedanja praška vlada.

Vladni krogi v Pragi so bili zelo veseli, ko so prejeli vest, da je odredila Francija delno mobilizacijo.

S 24. septembrom je bil za vso Češkoslovaško ukinjen ves potniški in zasebni letalski promet.

Ko je bila napetost 23. septembra zvečer na višku, so to noč poskušali Henleini legionarji na raznih mestih vpade. Kakor hitro pa se je zaznalo za splošno mobilizacijo in za prevoz rednih češkoslovaških čet v obmejne kraje, so nehala obojena izzivanja Henleinovih prostovoljcev, kateri so bili za vsak slučaj pomnoženi z narodnosocialističnimi napadalnimi in zaščitnimi oddelki iz Nemčije.

Kaj je storila Rusija?

Ko so zvedeli sovjeti v Moskvi, da se zbirajo poljske čete ob češkoslovaški meji, so izročili poljskemu poslaniku spomenico na naslov poljske vlade, v kateri so za-

grozili, da bo odpovedala Rusija sovjetško-poljsko nenapadno pogodbo brez poprejšnjega obvestila, če vrže poljska vlada svoje čete na češkoslovaška tla. Poljska vlada je na sovjetske grožnje že isti dan, namreč 23. septembra, odgovorila to-le: »Poljska vlada ni nikomur dolžna kakih pojasnil glede ukrepov, ki se ji zde primerni. Poljska vlada dobro pozna besedilo predmetne pogodbe in ne potrebuje nikakršnega tolmačenja.«

Razmerje Češkoslovaške do Poljske

Poljske radio-postaje so oddale 25. septembra vest, da je Češkoslovaška v načelu sprejela pogajanja s poljsko vlado o poljskih zahtevah glede Šlezije in Tešina, kjer prebivajo Poljaki. To sporočilo je bilo po vsej Poljski sprejeto z največjim navdušenjem ter zadovoljstvom. — Pač pa je prekinjen železniški promet med Češkoslovaško in Poljsko. Mednarodne proge za Italijo in Jugoslavijo gredo iz Poljske preko Berlina, Vratislave in Nürnberga.

Prva posvetovanja Anglije in Francije glede nemške spomenice v Londonu

Brezlično sporočilo od 25. septembra pravi: Francoski ministrski predsednik Daladier in zunanji minister Bonnet sta prispela na londonsko letališče Croydon dne 25. septembra ob sedmi uri angleškega časa. Na letališču so ju sprejeli in pozdravili zastopniki angleške vlade. Dne 25. septembra ob deveti uri angleškega časa je bil prvi sestanek ministrov obeh držav v Downing Streetu, ki so mu prisostvovali za angleško vlado Chamberlain in zunanji minister lord Halifax, za francosko vlado pa Daladier in Bonnet.

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Notranji minister začasno prepovedal shode, sprejeme in zbiranja. Notranji minister je izdal s takojšnjo veljavo odlok o začasni prepovedi shodov, sprejemov ter zbiranj. Ministrov odlok se glasi: V interesu javnega miru in varnosti ter reda ter v zvezi z zunanje-političnim položajem v Evropi odredjam, da se v vsej državi prepovedo do nadaljnje vsa zborovanja, posvetovanja in sprejemi sploh, kakor tudi zbiranje ljudi po ulicah in na drugih javnih mestih. Kdor bo postopal proti tej prepovedi, bo kaznovan od 10 do 1500 din globe v korist državne blagajne, a za primer, da bi ne plačal denarne kazni, z zaporom od 1 do 30 dni, v kolikor njegov prestop ne bi bil težje narave in bi spadal pod paragrafe drugih zakonov. Od te prepovedi je izvzeto zbiranje ljudi zaradi kupoprodaje in trgovine po mestnih trgih in sejnih, dalje zbiranje zaradi opravljanja verskih obredov, verskih predpisov in običajev in zaradi kakšne gospodarske, kulturne ali humane akcije. Ali tudi v teh primerih ne sme biti nikakih govorov, ki bi imeli kakršno koli politično vsebino. — Opozarjajo se vsi prebivalci, da se zadržijo popolnoma mirno ter da slede odlokom in navodilom oblasti in njenih organov, da bi se v današnjem resnem položaju okoli nas ohranil v naši državi popoln mir in red ter da bi se na ta način preprečil vsak spopad. — Dr. Anton Korošec, notranji minister.

IZ BRATOMORNE ŠPANJE

Pod pritiskom velikih dogodkov, kateri so se odigrali glede usode Češkoslovaške, so poročila o španski državljanski vojni povsem potihnila. Šele 21. septembra javljajo nacionalisti, da so zavzeli na bojišču ob Ebru važne sovražne postojanke v širini več kilometrov. Bojni plen je zelo velik. — Zastopnik rdeče Španije pri tokratnem zasedanju Društva narodov v Ženevi, za katerega se ni nikdo prav zmenil, Negrin, je izjavil, da je sklenila rdeča španska vlada odhod vseh vojakov, kateri niso Španci. Ta ukrep se bo izvajal pri vseh tujcih, ne glede na njihovo narodnost, vstevši tudi tiste, ki so sprejeli špansko državljanstvo od začetka državljanske vojne na Španskem. Negrin je podčrtal, da pomeni ta sklep prispevek španske vlade k splošni pomiritvi.

K POLOŽAJU V RUSIJI

(Izpoved čekista)

Iz Rusije je ušel čez poljsko mejo agent Čeke (tajne policije) Prokofjev. Sotrudnik lista »Varšavski večer« je naletel nanj

in ga je vprašal, zakaj je bežal iz Rusije in zakaj je spremenil svoje prepričanje.

Prokofjev je odgovoril: »Prepričanja nimam nobenega. Služil sem zato kakor vsi, da bi imel jesti in da bi prišel naprej. Me ne so moralno ubili in iz tira spravili poslednji umori nezaščitenih in nedolžnih ljudi. Nisem več mogel ne jesti ne spati. Tako zvana vest me je začela peči. Nikdar ne bom pozabil naših lastnih hudobij v kolhozih Belorusije. Kmetje niso hoteli oddajati zrnja; želeli so ga zase prihraniti. Če govorimo po pravici, so imeli prav. Veste, kaj je prinesla prisilna kolektivizacija v letih 1928 do 1930? Takega glada še ni bilo v Rusiji. Leta 1935 je bilo že bolje. Kruh so začeli prodajati brez kart. Kolhozniki so dobili pravico, odvisnje zrnje prodajati na semnjih. Poslej se je pa zopet poslabšalo. Sovjetska oblast je začela od kmeta vse jemati. Na tisoče ljudi je zopet umrlo od glada, a oni, ki so ostali, so kršili vse predpise, upirali so se, čeprav so vedeli, da gredo v smrt. Nad kolhoznike so hodile kazenske ekspedicije, katere so jih mnogo postrelile.

Vi na Poljskem niti pojma nimate, kakšno je duševno stanje Stalinovih »sotrudnikov«. Strah in neprestan nemir napolnjuje njihova srca. Kateri so bolj odločni in značajni, prestopajo v opozicijo, a kateri so strahopetni, tisti one izdajajo in jih tožijo Stalinu, da bi se mu prikupili.

»Kakšni so bili vaši načrti? Kaj bi bili storili, če bi se prevrat posrečil?«

»Nekateri so mislili, če bi bil pal blok Stalin-Ježov, da bi v Rusiji še ostal boljše vize, a bolj zmeren. Toda to bi se ne zgodilo. Če bi armada vrgla Stalina — in to bi mogla storiti samo armada — bi postal vodja naroda tisti, ki bi ga osvobodil. Če bi bil še Tuhačevski živ, bi bil to Tuhačevski.«

»Kakšno bi bilo vodstvo države? Kakšen režim bi imeli?«

»Sprva bi bila vojaška diktatura. Pozneje, ko bi uničili rdečo sodrgo, bi se vpejlala republika.«

»Kaj pa monarhija?«

»To bi šlo težko. Rusi so utrjeni zaradi »trde roke«, bolje bi se obnesel parlamentarni ustroj.« je odgovoril bivši agent Čeke.

Po katoliškem svetu

Kaj je treba katoliškim možem? Može Gornje Šlezije, ki je v Nemčiji, priredijo vsako leto romanje na Goro sv. Ane. Letos je bilo to romanje posebno veličastno, ker se ga je udeležilo nad 100.000 mož.

Pripeljali so se po železnici s 24 posebnimi vlaki, drugi pa z vozovi, avtobusi in drugimi vozili. Pridigo je imel breslavski nadškof kardinal Bertram. V svojem govoru je priporočal katoliškim možem in

Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušenim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in črelih, pa pijejo »Franz-Josefov« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom. (Ogl. reg. S. br. 30.474/35.) 1138

mladeničem ta-le pravila, ki se naj po njih ravnaajo: 1. Spoznavajte vedno Zveličarja in njegovo cerkev, tudi takrat, če je On znamenje, kateremu se nasprotuje. 2. Pustite, naj sovražniki govorijo, kar hočejo. Ne razbijajte si s tem glave! Mi vemo, kaj verujemo in komu verujemo. 3. Zaupajte v Boga in njegovo cerkev! Božji poti niso ljudski poti, zmaga pa je božja. 4. Čim bolj brezbržni so mnogi do Boga in cerkve, tem vestneje se bomo mi trudili, da vero razumevamo in cerkev ljubimo. 5.

Varujte ponos katoliškega moža in zavedajte se, da je mesto pred oltarjem in ob obhajilni mizi častno mesto. Lepa navodila, vredna, da se po njih ravnaajo vsi katoliški možje in fantje, naj pripadajo temu ali drugemu narodu!

Poganski črnci propadajo. Profesor di Thompson je izdal knjigo, v kateri dokazuje s številkami, kako avstralski črnci, ki se doslej niso hoteli dati pokristjaniti, vedno bolj propadajo, tako da jih kmalu ne bo več. Vsa sredstva, ki jih je vlada porabila, da se to propadanje ustavi, so ostala brezuspešna. Samo krščanska vera bi mogla napraviti konec razbrzdanosti in s tem konec propadanja, toda krščanstva ti pogani nočejo. Število rojstev se stalno zmanjšuje, smrtnih primerov pa raste. Ves trud oblasti, da bi se ti črnci priučili poljedelstva, je bil zaman. Ti ljudje se bavijo samo z lovom in klatenjem od kraja v kraj.

nemu delavcu Gregorju Kropušek in mu jo je zlomil pod kolenom. Poškodovana se zdravita v celjski bolnišnici.

Huda poškodba pri gradnji hiše. V petek, 23. septembra, je padel pri gradnji hiše na Polzeli 5 m globoko 27 letni mali posestnik Alojz Strašek s Polzele. Pri padcu si je zlomil več reber na levi strani in je bil oddan v celjsko bolnišnico.

Smrtna nesreča delavca pri skoku na vozeči vlak. Lojze Drobež, 20 letni železniški delavec iz Verneka pri Litiji, je bil zaposlen s skupino delavstva pri popraviljanju železniške proge blizu Litije. Dne 24. septembra je hotel ujeti ob šestih zjutraj vlak na postaji Kresnice. Ko ga je zjutraj brodar prepeljal čez Savo, je jutranji vlak že zavozil s postaje Kresnice. Lojze je z vso naglico skočil na drveči vlak, da bi ne prišel prepozno na delo. Ko se je pognal na stopnico vagona, je zgubil ravnotežje in se je zakotalil po stopnicah naravnost pod vlak. Mladega Drobeža so našli pozneje očitno grozne nesreče nezvestnega, vsega krvavega in z utrto lobanjo. Prenesli so ga v postajno pisarno v Kresnicah, kjer je kmalu umrl.

Razne požarne nesreče. Na Spodnji Velki pri Mariji Snežni je uničil nočni požar do tal hlev in prešo posestnika Janeza Graha. Ker se je pojavil ogenj ob dveh v noči, je zgorelo s hlevom vred par volov, dve kravi in dve telici, voz, slamoreznica, plug ter razno drugo poljedelsko orodje. Komaj sta se rešila strašne smrti oba domača sina, katera sta spala na hlevu in sta se prebudila v zadnjem trenutku ter utekla že skozi ogenj. V nevarnosti so bile tudi sosednje hiše zaradi močnega vetra. Vzrok požarne nesreče je neznan. Pomilovanja vredni in pomoči potrebni pogorelec je bil le delno zavarovan. — V Ledineku pri Sv. Ani v Slov. goricah je zgorela sušilnica za lan in sadje posestnika Alojza Škerget. Kot požigalec je bil prijet 83 letni občinski režež Anton Kocbek, kateri je priznal zločin, s katerim se je hotel maščevati nad gospodinjo, katera bi ga naj bila meseca julija nekaj pokarala. Kocbek je bil šele pred kratkim izpuščen iz ječe, v kateri je prebil šest mesecev zaradi požiga. — V vasi Tunjska mlaka na Gorenjskem je vpepelil ogenj domačijo posestniku Janezu Kosirniku, po domače Sitarju. S hišo vred je zgorelo tudi 70.000 din, katere so si marljivi domači fantje prihranili s trdim delom in so jih imeli na žalost shranjene doma. Zavarovalnina znaša 20.000 din. Uboga Kosirnikova družina si je rešila samo golo življenje, ker je bila ob času požara na polju. — V Legnu pri Slovenjgradcu je 21. septembra ob osmih zjutraj izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Ferda Matavža. Poslopje je bilo napolnjeno s senom in z jesenskimi pridelki. Domači in sosedje so oteli živino in so ogenj omejili. Škoda je krita z zavarovalnino. — Na Betnavski cesti pri Mariboru je zgorela na nekdanjem Rosenbergovem posestvu kopa sena, katera je bila last pekovskega mojstra Feiertaga. Na pomoč poklicani gasilci so ogenj kmalu pogasili. — V Vitanji vasi v župniji Vitanje je uničil ogenj domačijo tovarnarju Ivanu Hofbauer. Zgorela so vsa poslopja razen malega mlina. Rešili so pravočasno živino, svinje ter nekaj orodja. Škoda znaša 100.000 din in je delno krita z zavarovalnino. — Med vožnjo se je pri Viču v

Iz drugih taborov

»Katoliška politika« je kamen spotike za JNS »Domovino«. Preglavico ji povzroča že sama opredelitev pojma »katoliška politika«. Da bi mu ne bilo treba misliti z lastnimi možgani, se podeželsko JNS glasilo zateka k jugoslovanskemu celotniku »Proboju«, da bi od njega izvedelo, kaj je prav za prav »katoliška politika«. »Proboj« pa tudi sam tega ne ve in zato tudi »Domovini« povedati ne more. Zaradi tega jo navrača na »naš tako zvani katoliški tisk«, ki se iz njega more spoznati, »kaj vse se stavlja v zvezo s katoliško vero in cerkvijo«. Da bi se mogla »Domovina« preko »Probojeve« miselne zmede dokopati do nekake pojmovne jasnosti, ji povemo, da nje naše ljudstvo nikakor ne stavlja v zvezo s katoliško vero in cerkvijo. Te zveze »Domovina« nima in za to more iz tega, kar v svojih predalih prinaša in objavlja, spoznati, kaj ni katoliška politika.

»Politični katolicizem«, ne pa resnična blaginja delavcev je predmet velikega zanimanja marksistične »Delavske politike«, ki smatra gonjo proti veri, zlasti proti katoliški cerkvi kot svojo glavno nalogo. Ker ji pri tej gonji niso na razpolago resnična dejstva, pa se poslužuje laži. Piše namreč med drugim, da so bila načela političnega katolicizma jasno utemeljena od papežev 13. stoletja. »Po teh načelih, ki so ostala merodajna vse do danes, pripada klerikom absolutna oblast nad vsem in ne smejo

biti v ničemer podrejeni nobenemu zakonu posvetne oblasti.« Kolikor besed, toliko laži, in sicer milijonkrat ovrženih laži. Mislijo li naši marksisti, da bodo s takšnimi lažmi in bedastočami koristili slovenskemu delavcu? Še bolj čudno pa je, da te marksistične neumnosti ponatiskuje liberalno-kmetijsko glasilo »Kmetijski list«. Morda pa to spada v časnikarski načrt »ljudske fronte«?!

»Nova pravda«, glasilo Narodne strokovne zveze, se izgublja v pesniško opisovanje svobode, ki ga povzema iz »Ljubljanskega Zvona«. V tej »svobodomiselni« reviji je neki »književnik« zafantaziral o svobodi kot o »mučnem in krvavem snu, ki se skriva po mišjih luknjah zdaj pred bodalom, zdaj pred tiaro«. Svobodomiselnim boriteljem za svobodo okoli »Ljubljanskega Zvona« in »Nove pravde« bodi povedano v tolažbo, da so vsaj pred papeževo tiaro varni ter se jim ne bo treba pred njo skrivati v mišje luknje. Da pa je tamkaj nekako zatočišče svobodomiselnega duha, dokazuje ta-le duhovita domislica, ki jo »Nova pravda« objavlja pod naslovom »Verjame-te ali ne:« »da se bo uvoz telečjih možgan moral povečati, ker je povpraševanje po njih veliko in to posebno v političnih krogih«. Kazno je brez nadaljne opredelitve, kateri krogi bi kot odjemalci prvenstveno prišli v poštev.

*

Novice

Nesreče

Hlapec umrl zaradi poškodb. Jožefu Kodru, 36 letnemu hlapcu iz Marije Snežne ob severni meji, je šel težko natovorjen voz preko telesa. Hudo poškodovanega so oddali v mariborsko bolnišnico, kjer je umrl zaradi smrtnih poškodb dne 24. septembra.

Nesreča vinogradniškega čuvaja. 25 letni vinogradniški čuvaj Ivan Muser, ki je bil zaposlen pri posestniku Šparovcu v Košakih pri Mariboru, je stražil vinograd z nabito lovsko puško. Oddal je strel, pri tem pa se mu je razletela puška in mu odtrgala palec na levi roki ter mu razmesa-

rila dlan. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

Žrtev neprevidnosti pri snaženju lovske puške. S strelom v bok desne noge je bil oddan v ptujsko bolnišnico 18 letni posestnikov sin Alojz Horvat iz Krčevine pri Ptuj. Pri prevzemu v bolnišnico je izpovedal, da je snažil njegov oče lovsko puško, katera se je naenkrat sprožila in ga je strel nevarno zadel.

Dva ponesrečena oddana v celjsko bolnišnico. Na Donački gori pri Rogatecu je padel pri nakladanju drv z vagona 25 letni drvar Štefan Čanšek in se je hudo poškodoval na glavi. — V Bočni pri Gornjem gradu je padel hloď na desno nogo 29 let-